

Zpronevěra a úmysl

Nikoli každou dispozici se svěřenou cizí věcí proti příkazu osoby, která věc svěřila, lze bez dalšího považovat za neoprávněné přisvojení si takové věci ve smyslu § 248 tr. zák. O úmyslu, vedoucím ke zmaření účelu svěřeni, může svědčit např. jednání pachatele, který i přes zákaz osoby, jež mu věc svěřila, neoprávněně ji zapůjčil jiné osobě za okolností, kdy mu bylo zřejmé, že svěřenou věc nebude moci vrátit.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tdo 674/2007, ze dne 27.6.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného H. B., proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 11. 2006, sp. zn. 67 To 278/2006, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 8 pod sp. zn. 2 T 138/2004, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušují usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 11. 2006, sp. zn. 67 To 278/2006, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 31. 3. 2006, sp. zn. 2 T 138/2004. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Obvodnímu soudu pro Prahu 8 příkazuje, aby věc obviněného H. B. v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 31. 3. 2006, sp. zn. 2 T 138/2004, byl obviněný H. B. uznán vinným trestným činem zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák., kterého se dopustil tím, že dne 23. 12. 2003 ve 13.28 hod. si z půjčovny motorových vozidel S. R., a. s., zapůjčil osobní motorové vozidlo Škoda Superb, a toto vozidlo dne 23. 12. 2003 v blíže neurčeném čase předal A. L. (správně „O. L.“) i když věděl, že jedná v rozporu se smlouvou o zapůjčení vozidla, a tímto umožnil, že vozidlo dne 24. 12. 2003 v 05.31 hod. překročilo státní hranici na hraničním přechodu a které bylo řízeno osobou vystupující pod jménem E. S., a kdy obviněný dne 18. 1. 2004 ohlásil Policii České republiky, že uvedené vozidlo mu bylo v době od 00.15 hod do 10.30 hod. dne 18. 1. 2004 odcizeno v místě jeho bydliště, čímž způsobil společnosti S. L., s. r. o., škodu ve výši 657.700,- Kč.

Za tento trestný čin byl obviněný H. B. odsouzen podle § 248 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 2 let, přičemž výkon tohoto trestu mu byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 let. Dále byla obviněnému podle § 228 odst. 1 tr. ř. uložena povinnost nahradit poškozené společnosti S. L., s. r. o., škodu ve výši 573.400,- Kč.

Tento rozsudek soudu prvního stupně napadl obviněný H. B. odvoláním, z jehož podnětu Městský soud v Praze rozhodl usnesením ze dne 7. 11. 2006, sp. zn. 67 To 278/2006, tak, že napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. ř. zrušil ve výroku o náhradě škody, přičemž jinak zůstal napadený rozsudek nezměněn.

Proti uvedenému usnesení odvolacího soudu ze dne 7. 11. 2006, sp. zn. 67 To 278/2006, ve spojení s rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 31. 3. 2006, sp. zn. 2 T 138/2004, podal obviněný H. B. prostřednictvím obhájce JUDr. I. B. dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V úvodu svého mimořádného opravného prostředku odvolatel citoval znění skutkové věty výroku o vině v rozsudku soudu první instance a konstatoval, že z takto provedeného popisu skutku lze dovodit fakticky tři verze skutkového děje:

a) obviněný předal vozidlo L. s alespoň eventuálním úmyslem, že toto bude zcizeno,

b) obviněný předal vozidlo L. bez vědomí, že toto bude následně předáno další osobě a následně vyvezeno,

c) obviněný předal L. vozidlo, které sice bylo S. vyvezeno, ale následně bylo vráceno a k odcizení došlo v den, který uvádí obviněný za okolností, při kterých z jeho strany vůbec nelze uvažovat ani o porušení smlouvy o zapůjčení

vozidla.

Pouze první verze podle obviněného umožňuje posouzení jeho jednání jako trestného činu, u dalších nelze o jejich trestnosti vůbec uvažovat. Dovolatel zdůraznil, že jeho obhajobu, spočívající v tvrzení, že vozidlo svěřil z důvodu očekávaného příjezdu obchodních partnerů svému dlouhodobému příteli a spolupracovníkovi L., který partnery vozil, po návratu obviněného mu vozidlo předal a dne 18. 1. 2004 bylo vozidlo v ranních hodinách odcizeno, potvrdil právě O. L., který připustil zapůjčení vozidla E. S. Dále obviněný zrekapituloval průběh dokazování, kdy soud provedl důkaz svědeckou výpovědí svědkyně M. L., která pouze konstatovala obsah smlouvy o zapůjčení vozidla, kde je vyloučeno zapůjčení vozidla třetí osobě, a dále záznamem cizinecké policie o pohybu vozidla Škoda Superb přes státní hranice. K tomu dovolatel poznamenal, že vozidlo mu bylo zapůjčeno jiným pracovníkem firmy než paní L., když jednal buď s panem K. nebo s paní K. Fakt, že svěřil vozidlo L., prokazuje pouze porušení smluvních podmínek bez vztahu k případné zpronevěře. Ze záznamu cizinecké policie pak podle odvolatele vyplynulo, že sice dne 24. 12. 2003 vycestovalo vozidlo, nicméně dále tento záznam prokázal i to, že vozidlo v období od 1. 5. 2003 celkem pětkrát opustilo území a pouze ve dvou případech je zaznamenán jeho návrat, což zpochybňuje závěr o tom, že vozidlo se po 24. 12. 2003 nevrátilo. Pokud navíc tento důkaz měl být podpořen výpovědí svědkyně B., pak u hlavního líčení z výpovědi této svědkyně vyplynulo, že se vyjadřovala k úplně jinému automobilu. Za této situace, jestliže není prokázáno, že se již vozidlo nevrátilo, naopak výpovědi obviněného a svědka L. prokazují, že se tomu tak stalo a že vozidlo bylo skutečně odcizeno až dne 18. 1. 2004, pak nemohl nalézací ani odvolací soud kvalifikovat jednání obviněného jako trestný čin zpronevěry podle § 248 tr. zák., když jeho jednání nebylo žádným trestným činem. Jestliže pak soud vyšel z varianty pro obviněného nejnepříznivější, aniž k takovému postupu měl zákonný důvod, je tento postup v rozporu se zásadou in dubio pro reo.

V závěru dovolání obviněný H. B. navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky z podnětu dovolání obviněného podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek soudu pro Prahu 8 ze dne 31. 3. 2006, sp. zn. 2 T 138/2004, a navazující usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 11. 2006, sp. zn. 67 To 278/2006, a zároveň aby podle § 256l odst. 1 tr. ř. (správně § 265l odst. 1 tr. ř.) přikázal Obvodnímu soudu pro Prahu 8, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, jemuž bylo dovolání obviněného H. B. doručeno ve smyslu § 265h odst. 2 tr. ř., se vyjádřil v tom smyslu, že z dovolacích námitek obviněného B. vyplývá, že část těchto námitek směřuje do oblasti skutkových zjištění a deklarovanému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. obsahově neodpovídá. Jde o námitky, kterými dovolatel provádí vlastní hodnocení důkazů, vytýká porušení procesní zásady in dubio pro reo a prosazuje vlastní skutkovou verzi, podle které bylo vozidlo skutečně odcizeno až dne 18. 1. 2004. Deklarovanému dovolacímu důvodu však podle státního zástupce odpovídají dovolací námitky, podle kterých v popisu skutku ve výroku o vině absentují údaje svědčící o naplnění objektivních a zejména subjektivních znaků trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák. Tyto námitky je třeba považovat za částečně důvodné. Ze skutkové věty totiž nevyplývá, že by dovolatel měl vědomost o tom, že vozidlo bude následně předáno další osobě (údajně E. S. – správně „E. S.“) a vyvezeno za hranice. Takovéto okolnosti pak nevyplývají ani z odůvodnění rozhodnutí nalézacího soudu, neboť z argumentace tam uvedené (zejména na str. 3 rozsudku) vyplývá, že těžiště protiprávního jednání dovolatele soud spatřoval v samotném předání vozidla další osobě provedeném v rozporu s podmínkami smlouvy o zapůjčení vozidla. Pro naplnění skutkové podstaty trestného činu zpronevěry podle § 248 tr. zák. by nebylo nezbytně nutné, aby obviněný B. již v době předání vozidla L. (správně „L.“) detailně znal všechny okolnosti jeho budoucího vyvezení za hranice. Státní zástupce podotkl, že by postačovalo, aby obviněný vozidlo předal s vědomím, že A. L. (správně „O. L.“) bude s vozidlem disponovat po delší dobu způsobem pro dovolatele nekontrolovatelným a že dovolatel v důsledku toho nebude moci zajistit, aby vozidlo bylo po skončení výpůjční lhůty vráceno svěřovateli. Z tzv. skutkové věty a odůvodnění soudních rozhodnutí však ani takovéto okolnosti nevyplývají. Vzhledem k výše uvedenému státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 11. 2006, sp. zn. 67 To 278/2006, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. uvedenému soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Současně navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. učinil toto rozhodnutí v neveřejném zasedání. S rozhodnutím věci v neveřejném zasedání státní zástupce souhlasí i pro případ jiného nežli výše navrhovaného rozhodnutí [§ 265r odst. 1 písm. c) tr. ř.].

Nejvyšší soud České republiky (dále jen Nejvyšší soud) jako soud dovolací nejprve v souladu se zákonem zkoumal, zda není dán některý z důvodů pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., a na základě tohoto postupu shledal, že dovolání ve smyslu § 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř. je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.], řádně a včas (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.) a splňuje náležitosti dovolání. Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vymezených v § 265b tr. ř., Nejvyšší soud dále posuzoval, zda obviněným vznesené námitky naplňují jím tvrzený dovolací důvod, a shledal, že dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. byl uplatněn v

souladu se zákonem vymezenými podmínkami.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud neshledal důvody pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející.

Obviněný H. B. uplatnil dovolací důvod uvedený v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., v němž je stanoveno, že tento důvod dovolání je naplněn tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. V rámci takto vymezeného dovolacího důvodu je možné namítat buď nesprávnost právního posouzení skutku, tj. mylnou právní kvalifikaci skutku, jak byl v původním řízení zjištěn, v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva, anebo vadnost jiného hmotně právního posouzení. Z takto vymezeného dovolacího důvodu vyplývá, že důvodem dovolání ve smyslu tohoto ustanovení nemůže být samotné nesprávné skutkové zjištění, a to přesto, že právní posouzení (kvalifikace) skutku i jiné hmotně právní posouzení vždy navazují na skutková zjištění vyjádřená především ve skutkové větě výroku o vině napadeného rozsudku a blíže rozvedená v jeho odůvodnění. V rámci dovolání podaného z důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je možné na skutkový stav poukázat pouze z hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Z těchto důvodů nemohl Nejvyšší soud přihlížet k samotným skutkovým námitkám obviněného týkajícím se odlišného hodnocení důkazů a z nich vyplývajících skutkových okolností případu ze strany obviněného.

V rámci své jediné právně relevantní námitky dovolatel zpochybnil správnou právní kvalifikaci jím spáchaného skutku, jak byl nalézacím soudem zjištěn, a to svou výtkou, že jednání tak, jak je popsáno ve skutkové větě a jak vyplynulo z provedených důkazů, bylo nesprávně právně kvalifikováno jako trestný čin, ač nenaplnuje znaky žádného trestného činu, zejména není naplněna subjektivní stránka trestného činu zpronevěry podle § 248 tr. zák., neboť obviněný zapůjčil předmětné vozidlo svědkovi O. L., avšak tento předmětné vozidlo dále zapůjčil třetí osobě již bez vědomí obviněného, který tak pouze porušil smluvní podmínky, nicméně bez vztahu k případné zpronevěře. Přitom se soud prvního stupně a v návaznosti na něj i odvolací soud dostatečně nevyřadily s dalšími možnými verzemi skutkového děje a vyšly z verze pro něj nejméně příznivé.

Jak Nejvyšší soud z přiloženého spisového materiálu zjistil ve skutkové větě výroku o vině rozsudku ze dne 31. 3. 2006, sp. zn. 2 T 138/2004, Obvodní soud pro Prahu 8 dovolatelovo jednání popsal tak, že „... toto vozidlo dne 23. 12. 2003 ... předal A. L. (správně „O. L.“ - viz č. l. 33, 236 a 237), i když věděl, že jedná v rozporu se smlouvou o zapůjčení vozidla, a tímto umožnil, že vozidlo ... překročilo státní hranici na hraničním přechodu, ... řízeno osobou vystupující pod jménem E. S., ... a kdy obviněný ... ohlásil Policii ČR, že uvedené vozidlo mu bylo ... odcizeno v místě jeho bydliště, čímž způsobil společnosti S. L., s. r. o., škodu ve výši 657.700,- Kč. V odůvodnění svého rozhodnutí na straně 3 a 4 pak nalézací soud uvedl, že obviněný převzal předmětné vozidlo od poškozené společnosti a disponoval s ním jako s věcí vlastní, když jej předával k užívání další osobě, přestože věděl, že jedná v rozporu s podmínkami nájemní smlouvy, přičemž nebylo prokázáno, že by se obviněný dopustil trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., když neměl od počátku úmysl obohatit se tím, že nevrátí zapůjčené vozidlo a že jej převezde do zahraničí. Bylo však podle soudu prokázáno, že obviněný se dopustil trestného činu zpronevěry, protože disponoval s půjčeným vozidlem jako s věcí vlastní, když toto vozidlo přenechával k užívání další osobě a tím umožnil, aby vozidlo opustilo území, čímž dokončil trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., jehož zákonné znaky naplnil po objektivní i subjektivní stránce, neboť věděl, že vozidlo pouze užívá na základě nájemní smlouvy a není oprávněn s ním disponovat.

Městský soud v Praze v rámci odvolacího řízení doplnil dokazování výsledkem O. L., kterého se nepodařilo vyslechnout soudu první instance, a své závěry ohledně viny obviněného H. B. rozvedl na straně 3 a 4 odůvodnění svého rozhodnutí. Zde konstatoval, že nemá žádné pochybnosti o vině obviněného, která byla prokázána zejména předmětnou smlouvou o půjčce vozidla, záznamy policie o přechodu vozidla přes státní hranici zhruba 16 hodin poté, co si obviněný vozidlo zapůjčil. Přes argumentaci obviněného ohledně nepřítomnosti kamerového systému na všech hraničních přechodech soud druhého stupně považoval závěr nalézacího soudu o nevrácení vozidla zpět po dni 24. 12. 2003 za správný a logický. Dále zmínil, že byť se nepodařilo prokázat počáteční podvodný úmysl obviněného vozidlo si půjčit s vědomím, že ho nevrátí, bylo bezpečně prokázáno, že obviněný v rozporu se smlouvou o půjčce vozidlo jen několik hodin po jeho zapůjčení předal svému údajnému spolupracovníkovi O. L. Obhajoba obviněného podporovaná výpovědí svědka L. je nevěrohodná a jeho jednání nelogické. Skutečnost, že si obviněný půjčoval vozidlo v době, kdy věděl, že dne 25. 12. 2003 odlétá na 2 týdny do U. a že tedy nebude moci vozidlo užívat, svědčí o plánovitosti celé akce. Obviněný tedy podle názoru odvolacího soudu již při uzavírání smlouvy o půjčce jednal v úmyslu tuto smlouvu porušit, neboť věděl, že vozidlo předá do užívání L. Podle názoru odvolacího soudu se v tomto případě nejednalo o prosté porušení předmětné smlouvy, neboť zapůjčené vozidlo ve značné hodnotě nebylo

společnosti vráceno z důvodu nahlášeného odcizení. Úmysl a promyšlenost jednání obviněného podle soudu druhé instance pak vyplývá z toho, že obviněný logicky ohlásil poškozené společnosti a policii odcizení vozidla pouhé dva dny před uplynutím sjednané doby o zapůjčení vozidla, což poskytlo obviněnému a jeho případným spolupachatelům dostatek času k tomu, aby vozidlo po jeho vyvezení prodali a znemožnili jeho nalezení. Tento závěr odvolací soud opřel o skutečnost, že vozidlo bylo hned druhý den po jeho zapůjčení v časných ranních hodinách vyvezeno z území, přičemž bylo řízeno neztotožněným občanem, a jeho návrat nebyl cizineckou policií zjištěn. Poté odvolací soud zhodnotil svědeckou výpověď svědka L. jako nevěrohodnou a shledal nadbytečným návrh obviněného na výslech svědků pracovníků společnosti, konkrétně K., který s obviněným smlouvu o zapůjčení vozidla uzavíral. Právní kvalifikace trestným činem zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák. odpovídá provedeným důkazům, neboť nebyl prokázán počáteční podvodný úmysl obviněného vozidlo si půjčit již s vědomím, že jej nevrátí.

S těmito závěry odvolacího soudu nelze souhlasit již proto, že jsou vnitřně rozporné, když na jedné straně odvolací soud tvrdí, že obviněný již při uzavírání smlouvy o půjčce jednal v úmyslu tuto smlouvu porušit, neboť věděl, že vozidlo předá do užívání L., přičemž úmysl a promyšlenost jednání obviněného pak vyplývá z toho, že obviněný logicky ohlásil poškozené společnosti a policii odcizení vozidla pouhé dva dny před uplynutím sjednané doby o zapůjčení vozidla, což mu poskytlo dostatek času k tomu, aby vozidlo po jeho vyvezení společně s dalšími spolupachateli prodali a znemožnili jeho nalezení. Na druhé straně uvádí, že počáteční podvodný úmysl obviněného vozidlo si půjčit již s vědomím, že jej nevrátí, nebyl prokázán. Pro uvedené tvrzení, o „prodání vozidla a znemožnění jeho nalezení“, však ve spisovém materiálu není žádný důkaz a ani soud prvního stupně ve svém odsuzujícím rozsudku neuvádí nic, pokud jde o „prodání vozidla a znemožnění jeho nalezení“, naopak svůj závěr o naplnění znaků trestného činu zpronevěry staví na zjištění, že nebylo prokázáno, že by obviněný měl vědomost o tom, že vozidlo bude následně předáno další osobě a vyvezeno za hranice, přičemž takovéto okolnosti nevyplývají ani z odůvodnění rozhodnutí nalézacího soudu, zejména z argumentace tam uvedené, že těžiště protiprávního jednání obviněného spočívá v samotném předání vozidla další osobě provedeném v rozporu s podmínkami smlouvy o zapůjčení vozidla. Navíc odvolacím soudem tvrzený počáteční úmysl obviněného vozidlo si půjčit již s vědomím, že jej předá O. L., aby vozidlo bylo hned druhý den po jeho zapůjčení v časných ranních hodinách vyvezeno z území, v souvislosti s tvrzením, o úmyslném a plánovaném prodání vozidla a znemožnění jeho nalezení, by spíše nasvědčoval spáchání trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., jak byl skutek posouzen v obžalobě, a nikoli trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák. Z těchto důvodů nelze z uvedených závěrů odvolacího soudu vycházet.

V této souvislosti Nejvyšší soud považuje za nutné zdůraznit, že trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák. spáchá ten, kdo si присvojí cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která mu byla svěřena, a způsobí takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek. Podle ustálené soudní judikatury si pachatel přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, jestliže s takovou věcí naloží v rozporu s účelem, k němuž mu byla dána do opatrování nebo do dispozice, a to způsobem, který maří základní účel svěřeni, např. znemožňuje svěřiteli trvale navrátit věc jejímu původnímu určení, a přitom sobě nebo jinému obstará z věci trvalý prospěch. K takovému zmaření základního účelu svěřeni pak musí samozřejmě směřovat i úmysl pachatele, neboť nelze opomenout, že trestný čin zpronevěry podle § 248 tr. zák. je trestným činem úmyslným ve smyslu § 4 tr. zák., a z jednání obviněného musí být zřejmé, že zpravidla až po svěřeni cizí věci, či případně již v okamžiku jejího svěřeni pachatel pojme úmysl naložit s věcí tak, že znemožní její následné vrácení zpět svěřiteli.

Nelze však opomenout, že nikoli každou dispozici se svěřenou cizí věcí proti příkazu osoby, která věc svěřila, lze bez dalšího považovat za neoprávněné přisvojení si takové věci ve smyslu § 248 tr. zák. Jisto je, že v posuzovaném případě obviněný porušil smluvní podmínky a tato okolnost ve spojení s tím, že obviněný půjčil vozidlo další osobě a dál se již o něj nestaral a odjel do zahraničí, přičemž následně dva dny před skončením doby půjčení vozidla nahlásil jeho odcizení, vedla nalézací a poté i odvolací soud k závěru, že obviněný za daných skutkových okolností musel být přinejmenším srozuměn s tím, že jím zapůjčené vozidlo se již poškozené společnosti S. L., s. r. o., nevrátí. Vzhledem k tomu, že trestný čin zpronevěry je úmyslným trestným činem, musí být orgány činnými v trestním řízení zjištěno takové úmyslné jednání, jež vede ke zmaření základního účelu svěřeni. O tomto úmyslu může svědčit např. jednání pachatele, který i přes zákaz osoby, jež mu věc svěřila, neoprávněně ji zapůjčil jiné osobě za okolností, kdy mu bylo zřejmé, že svěřené vozidlo nebude moci vrátit. Uvedený úmysl pachatele vedoucí ke zmaření účelu svěřeni ovšem nelze dovozovat pouze ze samotného zjištění, že došlo k porušení určitých smluvních podmínek při užívání svěřené věci (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2001, sp. zn. 3 Tz 267/2001, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, svazek 13, pod č. T 335, případně i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. dubna 2006, sp. zn. 6 Tdo 257/2006).

Nejvyšší soud však musí konstatovat, že v případě posuzování subjektivní stránky u obviněného H. B. tomu tak na základě dosud provedeného dokazování nebylo, neboť z něj vyplynulo pouze to, co bylo nakonec uvedeno i ve

skutkové větě výroku o vině rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 31. 3. 2006, sp. zn. 2 T 138/2004, tedy že obviněný si od poškozené společnosti půjčil motorové vozidlo, o kterém již v době půjčení věděl, že umožní jeho užívání další osobě a sám odcestuje do zahraničí. Obviněný tedy mohl vědět, že takto svým jednáním poruší smluvní podmínky vztahující se ke smlouvě o nájmu předmětného vozidla s autopůjčovnou S., S. R., a. s., (viz č. l. 43 a 44, dále č. l. 49, 51 a 52 spisu), pomíneme-li v této souvislosti jeho tvrzení, že ústně byl ujištěn zaměstnancem poškozené společnosti o skutečnosti, že může vozidlo půjčit další osobě k užívání. Z provedeného dokazování však již nevyplývá, že by mohl vědět o tom, že vozidlo bude v době jeho nepřítomnosti vyvezeno do zahraničí a nevrátí se, tedy není zatím prokázán jeho úmysl nakládat s vozidlem jako s věcí vlastní a případně toto vozidlo v zahraničí zcizit. V tomto směru soudy obou stupňů vlastně zjistily jen to, že obviněný umožnil užívání pronajatého vozidla další osobě, čímž porušil smluvní podmínky vztahující se k uvedené smlouvě o půjčce, přičemž toto ani on sám nepopíral a navíc v jeho prospěch svědčí i výpověď svědka O. L. učiněná při veřejném zasedání u odvolacího soudu ze dne 7. 11. 2006 (srov. č. l. 237 spisu). Dále bylo na základě údajů policie uvedených na č. l. 45 spisu zjištěno, že předmětné vozidlo bylo dne 24. 12. 2003 záznamovým zařízením na hraničním přechodu zachyceno, kterak opouští území. Posléze pak už bylo zjištěno jen oznámení obviněného o odcizení vozidla, stojícího před domem v místě jeho bydliště, ze dne 18. 1. 2004. S ohledem na výše uvedené z ničeho nevyplývá, že by obviněný věděl či mohl vědět, že svědek O. L., který to navíc ve své výpovědi popírá, umožní další osobě vystupující pod jménem E. S. s půjčeným vozidlem vycestovat do zahraničí, dále ze skutkových zjištění nevyplývá ani ta skutečnost, že se vozidlo v předmětné době po 24. 12. 2003 zcela jistě nevrátilo zpět. Na č. l. 45 až 47 ve spise jsou totiž skutečně založeny listiny policie, ze kterých lze usoudit, že vozidlo za dobu od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2003 opustilo území v pěti případech, jak shodně tvrdí obviněný, avšak jeho návrat byl záznamovým zařízením na hraničních přechodech zachycen pouze dvakrát. Policie České republiky pak také uvedla ve sdělení na č. l. 159 spisu, že toto je způsobeno tím, že se sice kamerový systém nachází na většině hraničních přechodů, avšak nikoli na všech. V návaznosti na to pak Nejvyšší soud zdůrazňuje, že nalézací i odvolací soud nemohly vzhledem k této posledně uvedené zprávě s jistotou uzavřít, že vozidlo se po datu 24. 12. 2003 nevrátilo zpět, jak naopak shodně tvrdí obviněný H. B. i svědek O. L., když toto vozidlo mohlo překročit hranice v místě hraničního přechodu, kde není umístěn kamerový systém cizinecké policie, obzvlášť za situace, když se tak již v minulosti i u tohoto vozidla stalo. S tím pak úzce souvisí právě naplnění subjektivní stránky trestného činu zpronevěry podle § 248 tr. zák. ze strany obviněného, který jednak uvádí, že vozidlo se vrátilo a po svém návratu z pracovní cesty jej sám užíval, a jednak tvrdí, že nemohl vědět, že s půjčeným vozidlem bude jezdit i osoba odlišná od svědka O. L. a že se vozidlo tím pádem ocitlo v zahraničí bez jeho vědomí. Závěry soudů obou stupňů stran úmyslu obviněného, směřujícímu právě k zašantročení vozidla při vycestování dne 24. 12. 2003, jsou založeny pouze na skutečnostech, které zatím s rozumnou jistotou nevyklučují obhajobu obviněného.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud shledal ve smyslu § 265k odst. 1 tr. ř. podané dovolání obviněného H. B. důvodným, a proto z podnětu tohoto dovolání podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadené usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7. 11. 2006, sp. zn. 67 To 278/2006, i rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 31. 3. 2006, sp. zn. 2 T 138/2004. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Nejvyšší soud přikázal Obvodnímu soudu pro Prahu 8, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Toto rozhodnutí učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání, neboť vzhledem k charakteru Nejvyšším soudem zjištěných a vytknutých vad je zřejmé, že je nelze odstranit ve veřejném zasedání.

V novém řízení soud prvního stupně přezkoumá opětovně naplnění všech obligatorních znaků skutkové podstaty trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák., zejména se zaměří na naplnění subjektivní stránky ve formě úmyslu, když tento trestný čin je ve smyslu § 3 odst. 3 tr. zák. trestným činem úmyslným, přičemž v případě potřeby a bude-li to možné dále ověřit obhajobu obviněného. V tomto směru doplní dokazování zejména výsledkem zaměstnanců poškozené společnosti, a to zejména svědka K. a svědkyně K., kteří měli podle tvrzení obviněného osobně uzavírat s obviněným předmětnou smlouvu o půjčce, což odpovídá i svědecké výpovědi M. L. (viz i č. l. 195 spisu). Výslech těchto osob je třeba zaměřit na okolnosti uzavření předmětné smlouvy, zejména zda jimi byl obviněný H. B. ústně ujištěn o skutečnosti, že může vozidlo půjčit další osobě k užívání. Dále se pokusí o ztotožnění osoby vystupující ve spise pod jménem E. S., ohledně které jsou obsaženy ve spise podstatné osobní údaje včetně jeho adresy (srov. č. l. 46 spisu), a jehož případný výslech by mohl podstatnou měrou přispět k objasnění rozhodných skutečností týkajících se pohybu předmětného vozidla dne 24. 12. 2003 přes hranice a jeho případného návratu zpět. V neposlední řadě soud prvního stupně zohlední v rámci svých závěrů sdělení cizinecké policie o neexistenci záznamových zařízení na všech hraničních přechodech z hlediska, zda lze vyvrátit, a to i za pomoci zhodnocení ostatních důkazů obsažených ve spise, zejména svědkyně A. B., obhajobu obviněného ohledně vrácení předmětného vozidla zpět a také ohledně jeho odcizení až dne 18. 1. 2004 v místě bydliště obviněného. Dále soud neopomene vzít v potaz i to, že obviněný měl mít navíc od poškozené společnosti vozidlo zapůjčeno již v minulosti, jak to vyplynulo ze svědecké výpovědi M. L. (č. l. 195 spisu), což by též mělo být ověřeno vyžádáním zprávy od poškozené společnosti. Na základě takto doplněného dokazování pak soud prvního stupně znovu posoudí naplnění všech znaků skutkové

podstaty trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zák., zejména pak subjektivní stránky tohoto trestného činu, a současně bude při právním posouzení postupovat ve shora naznačeném směru.

Obvodní soud pro Prahu 8 je podle § 265s odst. 1 tr. ř. povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení Nejvyšší soud nařídil, přičemž je vázán shora vyslovenými právními názory Nejvyššího soudu. Vzhledem k tomu, že napadená rozhodnutí byla zrušena jen v důsledku dovolání podaného ve prospěch obviněného H. B., nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (zákaz reformationis in peius podle § 265s odst. 2 tr. ř.).

Pro úplnost Nejvyšší soud ještě dodává, že při odůvodňování rozsudku pak bude soud prvního stupně postupovat důsledně v souladu s ustanovením § 125 odst. 1 tr. ř., které stanoví, že v odůvodnění rozsudku stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [„Tvrzení proti tvrzení“ \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochranné opatření](#)